

Javaslat a

„[Ruttkai Éva életműve¹]”

települési/tájegységi/ágazati²

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
Bóka László


..... (aláírás)

Budapest, Erzsébetváros, 2023.06.10.

(P. H.)

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Szücs Balázs alpolgármester

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Szücs Balázs alpolgármester

Levelezési cím: 1073 Budapest, Erzsébet körút 6.

Telefonszám: -

E-mail cím: szucs.balazs@erzsebetvaros.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Ruttkai Éva

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³:

- | | | |
|---|--|--|
| <input type="checkbox"/> agrár- és élelmiszergazdaság | <input type="checkbox"/> egészség és életmód | <input type="checkbox"/> épített környezet |
| <input type="checkbox"/> ipari és műszaki megoldások | <input type="checkbox"/> <u>kulturális örökség</u> | <input type="checkbox"/> sport |
| <input type="checkbox"/> természeti környezet | <input type="checkbox"/> turizmus és vendéglátás | |

a szakterületi besorolás indokolása: színházművészet

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

☐ igen
amely nemzetiség:⁴

☐ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Budapest, VII. kerület, Erzsébetváros, Garay utca 29-31. (születési hely)

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☐ települési

☐ tájegységi

☐ ágazati

amely értéktár neve: Erzsébetvárosi Értéktár

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A magyar színháztörténet „tündérkirálynője” több helyen is lakott Erzsébetvárosban. Eddig nem volt ismert tény, hogy Erzsébetvárosban, jelesül a Csikágó egyik utcájában a Garay utca 29-31-es számú házban született. A magyar színháztörténetben betöltött szerepét furcsa módon saját soraival lehet indokolni: „Nem lehet pontosan tudni, hogy mi az én jelentőségem, de biztos, hogy csillagként kell szolgálnom. S ez nem a ragyogás, nem csak a ragyogás, mert hiszen a csillagnak dolga van. A csillagnak az a dolga, hogy messzire világítson. És ez nagyon nehéz.”

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A magyar színházművészet egyik legjelentősebb színésznője nem csupán Erzsébetvárosban született (Garay utca 29-31.), de többször, több helyen is lakott a kerületben, többek között az Almássy téren, az Erzsébet körúton, az Alsóerdősor utcában és a Bajza utcában. Ráadásul a művésznő a Dob utcai iskolába járt.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

[Ruttkai Éva – Wikipédia \(wikipedia.org\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Ruttkai_%C3%9Cva)

[Ruttkai Éva | Magyar életrajzi lexikon | Kézikönyvtár \(arcanum.com\)](#)

[Drámai gyermekkor, meztelenkedés a Balatonon és egy ország szeretete: a színészkirálynő legendás élete \(origo.hu\)](#)

[Ruttkai Éva \(filmkatalogus.hu\)](http://filmkatalogus.hu/ruttkai-eva)

[OSZMI - Találatok \(szinhaztortenet.hu\)](http://szinhaztortenet.hu/talalatok)

[Találatok: Ruttkai Éva \(bookline.hu\)](http://bookline.hu/ruttkai-eva)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

nincs

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek: Szebényi Ágnes színháztörténész
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

Szakmai ajánlás az Erzsébetvárosi Értéktárba

RUTTKAI ÉVA (1927-1986)

Ha a XX. századi színháztörténet első felének egyik legkivételezettebb és legelismertebb színpadi alakjaként Bajor Gizit említjük egyeduralkodói színésznői státuszával, akkor a század második felének ikercsillaga minden bizonnyal Ruttkai Éva. A Vígszínház aranykoraként emlegetett 1960-as, 1970-es évek vezető színésznője volt, a színház főrendezőjeként, majd igazgatójaként egyaránt kimagasló tehetségű Várkonyi Zoltán rajongva szeretett és mindenekelőtt megbecsült női színésze. A korszak egyik legszínesebb, legsokoldalúbb művésze. Klasszikus és modern darabokban, tragédiákban és vígjátékokban, szinte minden műfajban kiváló teljesítményt nyújtott. Lakner Artúr híres gyermekszínházának tagja volt, első színpadi jelenése 2 éves korára tehető. Azóta gyakorlatilag színpadon volt 1986 őszén bekövetkezett haláláig. A Vígszínházba kerülése a legendás Jób Dánielnek volt köszönhető. Ruttkai Éva ettől kezdve vígszínházi színész lett, kiváló képviselője a jellegzetes „vígszínházi stílusnak”.

Színészi átváltozásainak köre igen széles palettán mozgott. Királynőket és színésznőket szeretett leginkább megformálni. E két asszonytípus engedte számára a legnagyobb szabadságot, a legszélesebb teret a játékra, a szélsőségek megmutatására. Nagy utat tett meg a színésznő Molnár Ferenc A hatyú című darabjának címszerepébe történt 1945-ös beugrásától Dürrenmatt Az öreg hölgy látogatása főszereplője, [Claire Zuchanassian](#) alakjának megformálásáig, melyet halála évében mutattak be. Mindene volt a színház, egyedül ott érezte magát biztonságban. A színpad, a film továbbá televíziós és rádiós munkái mellett még arra is jutott az energiáiból, hogy szerelme, élete társa, Latinovits Zoltán elhivatott színházi reformjaiért kiálljon, hitet téve a korszak színházi életének szükségszerű megváltoztatása mellett.

Művészete és embersége példaképpé vált, emlékének megőrzésével a jövő nemzedékeinek tartozunk.

Szebenyi Ágnes (színháztörténész, a Bajor Gizi Színészmúzeum közművelődési munkatársa)
Bp. 2023. május 15.



Forrás: https://femina.hu/hazai_sztar/ruttkai-eva-lanya/